

GIDALARDA, BİLGİ KİRLİLİĞİNİN TÜKETİCİLERDE YARATTIĞI TRAVMA (*)

Dikkatle takip ettiğimizde hemen her fırsatta sosyal medya başta olmak üzere yazılı ve görsel basında da her gün bilirkşi görünümünde bilgilendirme adına gıdaların her yönüyle ilgili yekin veya yetkin olmayan en az bir haber/program yapılmaktadır.

Çok uzun süredir hayvan kökenli gıda ve gıda kontrol laboratuvarları ile ilgili STK'larda görev aldım ve de almaya devam etmekteyim. Bu görevlerime bağlı olarak kendi alanıma giren konularda yazılarım, röportajlarım ve canlı yayında açıklamalarımı yapmaktayım. Geçen bu süre zarfında geçmişe yönelik yapılanlarla edindiğim tecrübelerim sonucunda bazı kişilerin gerçekten iyi niyetli doğruyu anlattığını zannettiğini, bazılarının ise bir meşhur olma hevesi uğruna bilgi vermek adına söylemleriyle bir dizi yanlış veya eksik açıklamalara neden olduklarına tanık oldum. Ayrıca genelde eğlence ağırlıklı yayın yapan radyo ve görsel basında zaman zaman az sayıda da olsa tüketicilerin dikkatini çekmek ve programlarının izlenebilirliğini arttırmak adına bu bilgi kirliliğine sehven de olsa katkı sağlamakta olduğu hepimizce bilinmektedir.

Günümüzde hiçbir zaman gıda hakkındaki konuları, tüketiciyi bir öğrenci gibi kabul edip ders verilen bir ortam gibi algılanmasını ve bilgilerin sadece akademisyenlerin vermesini veya devletin ilgili kuruluşlarınca görevlendirilmiş resmi birer gıda sözcüsü açıklamalı vb. totaliter bir yapının dışında yasaklanmalı beklentisi içinde olamayız. Gayet

doğaldır ki mesleklerini temsil eden odalar, birlikler, ihtisas sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, münferiden akademisyenler ve de alaylı olarak isimlendirdiğimiz, işin mutfağında yetişen ustalar doğal olarak tüketicileri bilgilendirmelerini yapmalı ve tecrübelerini paylaşmalıdırlar.

Bilgi kirliliğini önlemek için ne yapmalıyız dediğimizde sadece konuştuğumuz konuların sınırlarının iyi çizilmesi gerektiğine inanmaktayım. Bu durumda bence birey olarak, üzerimize düşen tarafımıza yöneltilecek soruların tamamına cevap vermek veya tartışılan her konuya mutlaka bir söz söylemek gerekip gerekmediğini önce kendimize dönüp bu soruyu cevap verecek yetkinlikte ve tecrübede olup olmadığının sorgulanmasının gerektiğidir. Kendisine yöneltilen soruyu veya tartışılan konulara yetkin olmadığını belirtmek ve cevap vermeyerek hatta bu konuda daha yetkin olanlara yönlendirmek birey olarak bizi tüketici nezdinde yükseltecek ve de en önemlisi olarak bilgi kirliliğinin önüne geçerek üzerimize düşen vazifeyi yaptığımıza dair bu konuda tek anahtar olacağına inanmaktayım.

Aksi durum ve davranışlar; günümüzde olduğu gibi tüketicilerin özellikle gıdada neyi nasıl tüketeceğini bilgi kirliliğine bağlı olarak bilememesi ve beraberinde ilgisiz kalması ile gıda sektörünün hak etmediği zararlara sebebiyet vermesini ve de zihninde yer alan infialler sonucunda tüketici reflekslerinin nereye varacağını veya ne gibi olumsuz sonuçlar doğuracağını bilemez duruma getirmektedir.

Son söz olarak kendisine bilgilendirme anlamında söz hakkı tanınan her gıdayla ilgili yetkin kimliklerin, doğru bilgiyi vermeleri gerektiğini, nerede duracağını herkesten çok kendilerinin değerlendirmeleri gerektiğini düşünmekteyim.

Dr. Can DEMİR
Veteriner Hekim